

Summary

During the construction of a new family house in Morašice (Znojmo District), a multi-period settlement was damaged. Pits 501 and 504 may be identified as the earliest chronological component of the site and are dated to the Early Iron Age, while the remaining features date to the Middle Ages (see the section Middle Ages and Modern Times).

David Rožnovský, Jana Bauerová

Němčice nad Hanou (okr. Prostějov)

„Nadloučí“.

Doba halštatská. Hrob. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

AMČR: M-202501911.

Lokalizace: WGS-84: 49.3474167N, 17.2113333E; 49.3468056N, 17.2114167E; 49.3467222N, 17.2125833E; 49.3469444N, 17.2129167E; 49.3465833N, 17.2158889E; 49.3466389N, 17.2178333E; 49.3465000N, 17.2228056E; 49.3464444N, 17.2279722E; 49.3471944N, 17.2301944E; 49.3476111N, 17.2143056E; 49.3473333N, 17.2140278E

V roce 2025 proběhl na katastru města Němčice nad Hanou v trati „Nadloučí“ záchranný archeologický výzkum související s modernizací trati Brno–Přerov, 4. stavba Nezamyslice–Kojetín, označená jako lokalita č. 6, žel. km 65,100–66,450. Lokalita je situovaná severovýchodním směrem od centra města v mírně zvlněném terénu, severním a východním směrem ji obtéká Hraniční potok, jižně říčka Haná a bezejmenná zdrojnice. Nadmořská výška se pohybuje v rozmezí 200–230 m.

Díky záchrannému archeologickému výzkumu byla prozkoumána polykulturní lokalita s 528 sídlištními objekty, které můžeme datovat do období kultury s moravskou malovanou keramikou, kulovitých amfor a únětické kultury, a také hroby patřící kultuře se zvoncovitými poháry, únětické kultuře, platěnické skupině a ranému středověku (viz oddíly Neolit, Eneolit, Doba bronzová a Středověk a novověk).

Obr. 21. Němčice nad Hanou. Halštatský hrob H28. Foto E. Pospíšilová.

Fig. 21. Němčice nad Hanou. Hallstatt period grave H28. Photo by E. Pospíšilová.

Halštatský hrob H28 se nacházel v západní části zkoumané lokality na mírném návrší, měl pravidelný čtvercový půdorys s rozměry cca 2,8 m × 2,8 m (obr. 21). Kosterní ostatky byly objeveny až dodatečně během laboratorních prací ve výplních keramických nádob a jen ve velmi malém množství. V jámě bylo nalezeno 2 × železné kopí a 12 keramických nádob, bohužel ve značně fragmentárním stavu, některé keramické nádoby byly zdobené malováním. Hrob lze předběžně zařadit do platěnické skupiny.

Literatura

AMČR: Záznam M-202501911 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202501911>.

Summary

In 2025, a rescue archaeological excavation was carried out in the ‘Nadloučí’ field near Němčice nad Hanou (Prostějov District) in connection with the modernisation of the Brno–Přerov railway. Excavated site No. 6 represents a multi-period settlement and burial ground comprising of 528 features dated from the Neolithic to the Early Middle Ages. In the western part of the site, a Hallstatt period grave (Fig. 21) of the Platěnice group was uncovered on a slight elevation. The grave H28 had a regular square shape pit and contained two iron spears together with a set of 12 ceramic vessels, preserved mostly in a fragmentary state and carried painted decoration.

Eva Pospíšilová

Němčice nad Hanou (okr. Prostějov)

„Padělky u Dolního trávníku“.

Doba halštatská. Sídliště, pohřebiště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. AMČR: M-202505143.

Lokalizace: WGS-84: 49.3446986N, 17.1943253E

V rámci stavby modernizace trati Brno–Přerov, 4. stavba Nezamyslice–Kojetín, byly provedeny rozsáhlé plošné skrývky v lokalitě 4 severozápadně od intravilánu Němčice nad Hanou v trati „Padělky u Dolního trávníku“. Na rozsáhlé polykulturní lokalitě bylo celkem prozkoumáno přes 1350 sídlištních objektů a přibližně 100 hrobů.

Na mírném východním svahu na pravém břehu Žlebůvky byla prozkoumána část sídliště z doby halštatské zahrnující stovky zahloubených objektů. Vedle početných zásobních jam byly dokumentovány zahloubené chaty a stopy nadzemní zástavby včetně lehkého ohrazení nebo oplocení. Na nejvyšším bodě návrší (235 m n. m.) nad původním hliníkem se podařilo odkryt uzavřenou skupinu přibližně 18 rámcově současných hrobů včetně několika rozměrných komorových (obr. 22). Obsah jednoho z nich byl ve starší době laténské kompletně vybrán a nahrazen masivní kamennou skříňkou, datovanou sponou. Nejméně šest hrobů bylo již v minulosti zkoumáno, což odpovídá zprávám o výzkumech A. Teličky v roce 1901 v poloze „Nad Hliníkem“ (Fojtík, Veselá 2013). Jeden z nich lze zcela jednoznačně ztotožnit, neboť z něj byla získána velká část známé „sluneční mísy“ platěnické skupiny (obr. 23), jejíž zbývající rekonstruovaný fragment získaný Teličkou je dnes součástí expozice Muzea Komenského v Přerově, p. o.

Obr. 22. Němčice nad Hanou. Komorový hrob z doby halštatské. Foto M. Popelka.
Fig. 22. Němčice nad Hanou. Hallstatt period chamber grave. Photo by M. Popelka.

Obr. 23. Němčice nad Hanou. Nově nalezená část „sluneční mýsy“. Foto D. Parma.

Fig. 23. Němčice nad Hanou. Newly discovered part of the ‘sun bowl’. Photo by D. Parma.

Literatura

AMČR: Záznam M-202505143 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202505143>.
 Fojtík, P., Veselá, B. 2013: Pravěké a raně středověké osídlení katastru města Němčice nad Hanou (okr. Prostějov). *Střední Morava* 35, 63–88.

Summary

In the ‘Padělky u Dolního trávníku’ field (Němčice nad Hanou cadastral area, Prostějov District), part of a Hallstatt period settlement comprising hundreds of subsurface features was investigated. Recorded features included storage pits, sunken huts, and traces of above-ground structures, including light fencing

or enclosures. At the highest point of the hill, a closed group of 18 broadly contemporary graves was uncovered, including several large chamber graves (Fig. 22). The content of one of these graves had been completely removed during the Early La Tène period. At least six graves had already been investigated in the past by A. Telička (Fojtík, Veselá 2013), and one of them yielded a large part of the well-known ‘sun bowl’ of Platěnice group (Fig. 23).

David Parma, Petr Kos

Ořechov (okr. Brno-venkov)

Ul. Kout, parc. č. 945/2.

Doba laténská. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum.

AMČR: M-202501918.

Lokalizace: S-JTSK: -605458.18, -1169464.15; -605431.18, -1169497.99; -605488.23, -1169530.41; -605465.66, -1169549.39

Od května do listopadu roku 2025 provedli pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchraný výzkum v jihozápadním cípu ulice Kout v souvislosti s úpravou zdejšího veřejného prostranství. Ulice Kout kopíruje severozápadní stranu nevýrazné terénní sníženiny, v níž vzniká zdrojnice Tikovického potoka. Současně tato ulice představuje západní okraj historického jádra původního Ořechova.

Jihovýchodní část dotčeného prostoru pokrývaly vrstvy středověkých až novověkých navážek a splachů, které vyrovnávaly pravou stranu původně mnohem hlubšího zářezu zdrojnice Tikovického potoka. V místě retenční nádrže bylo zjištěno, že jejich mocnost přesahuje 2 m. Pod těmito vrstvami, respektive ve sprašovém podloží vystupujícím v severozápadní třetině plochy se podařilo zdokumentovat šest zahloubených objektů sídlištního charakteru. Jeden z nich bylo možné spolehlivě datovat do doby laténské.

Literatura

AMČR: Záznam M-202501918 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202501918>.

Summary

In 2025, a rescue archaeological excavation was carried out at the south-western end of Kout Street in Ořechov (Brno-Country District), prompted by the redevelopment of the local public space. In addition to medieval and modern backfill and colluvial deposits, six sunken huts were documented, one of which was dated to the La Tène period.

Michal Přichystal

Racková (okr. Zlín)

„Nad Bukovcem“.

Doba halštatská. Ojedinelý artefakt. Průzkum detektorem kovu.

AMČR: M-9002597A.

Lokalizace: Nepublikováno z důvodu ochrany lokality

Dne 8. března 2023 student archeologie na Univerzitě Palackého v Olomouci, A. Vybíralík v rámci preventivní archeologie při detektorové prospekci našel na katastru obce Racková v trati „Nad Bukovcem“ dvojřítou šipku východního typu s vnější tulejkou. Maximální délka šipky je 36 mm, maximální šířka listu 13 mm a maximální ø tulejky 7 mm (obr. 24). Jedná se o typ Zabotin, který náleží k okruhu kultur východního typu. V pojetí